

Kjak

Kári Thomsen

Grannar ikki hoyrdir til havna-uppfylling og ólógligt byggiloyvi

Dagur & Viku bar í kvöld tíðindini at Tvøroyrar kommuna hevði givið frávik til byggisamtyktina og givið Varin Pelagic loyi at fylla kajhylin upp og byggja frystigoymslu á økinum. Sagt varð eisini at grannar vóru hoyrdir og at eingin mótmælti.

Fyrst er at siga at ein granni í hvussu so er ikki er hoyrdur, og heldur ikki hevur móttikið avrit av byggisamtyktini, sum annars biðið er um, og annars heldur ikki móttikið nøkur skjøl frá kommununi í samband við grannahoyring.

Frávik kann ikki gevast til so ovurstóra broyting í einari býarskipan og byggisamtykt. Eingin byggisamtykt hevur slíkar ásetingar um frávik frá galdandi reglum. Um undantaksloyvi í byggisamtykt verður vanligt sagt at byggimyndugleikin kann, har tað snýr seg um mál av lítlum tíðningi, geva lættar í

ásetingum t. d. nýtslu av byggitilfari, meðan frávik ikki kunnu gevast til formligar ásetingar til málsviðgerð, kærur o.t.

Við grannahoyring, ið skal nýtast, tá frávik eru í umbúnað, skulu grannar hoyrast og hava høvi at kanna umsóknina til byggiloyvi í minsta lagi tvær vikur, frá tí teir hava móttikið tilfarið.

Føroya Fornminnis-savn hevur fráboðað kommununi, at einki má gerast fyrr enn teir eru gjølliga kunnaðir og hava umrøtt ætlanina á havnarøkinum. Næst er eingin býarskipan, eingin byggisamtykt, og eingin serstøk byggisamtykt fyri havnarøkið ella miðbýin, ið vísir ætlaðu verkætlan á nakran hátt.

Hvat gongur fyri seg á Tvøroyri mugu gudarnir vita – í hvussu so er ikki veljarar og grannar.

Thormund Johannesen
Skipsførari og skipsverkfrøðingur M.Sc.

Nú er stundin at sleppa okkum av við fiskidagaskipanina

Skjøtul er settur á at endurskoða lógina um vinnuligan fiskiskap, og tí býðst høvi at gera av við fiskidagaskipanina, áðrenn hon ger av við okkum.

Alsamt vaksandi veiðutrýst um allan heim ger avmarkingar í fiskiskapi neyðugar til tess at verja náttúrutilfeingið, men tað er ikki líka mikið, hvussu hesar avmarkingar verða framdar.

Flest øll lond, Føroyar tó undantiknar, hava valt at leggja avmarkingarnar á rávøruna, og tað vil siga at ein mest loyvda veiða verður ásett fyri hvønn fiskastovn sær.

Í Føroyum hava vit valt ikki beinleiðis at avmarka rávøruna, men í staðin at leggja avmarkingarnar á vinnutólini.

Vinnutólini (skip og reiðskapur) eru rættuliga fjølbroytt og broytast alsamt, og tí er hópin av ymiskum avmarkingum, sum áhaldandi skulu tillagast, neyðugar.

Hesar mongu avmarkingar í dagatali, skipastødd, motorstødd, reiðskapi, hagreiðing, stongdum leiðum, uppbygging í bólkar, umrokningsfaktorur

millum bólkar, brúksskyldu og tvørligum og avmarkandi reglum fyri loyvissamanleggingum, sum flest allar eru ásettar til tess at verja fiskastovnnar, leggja ovurhonds stórar bindingar á frælsið hjá fiskivinnuni, so hon fær ikki ríkið sín fiskiskap á skynsaman hátt.

At vit hava tillagað hesar mongu avmarkingar, so hvørt óhepnar avleiðingar hava víst seg, hevur bara gjørt skipanina enn fløktari og truplari bæði at umsita og at virka undir.

Úrslitið er hareftir, ein stagneraður heimafloti við negativum búskaparligum úrsliti.

Mongu darvandi bindingarnar í fiskidagaskipanini eru serliga óhepnar fyri reiðarar við fleiri skipum, sum høvdu kunnað skipað sín fiskiskap á meira skynsaman hátt, um talan var um kvotur heldur enn fiskirættindi knýtt av ymiskum skipum við hvør sínum nógvu ymisku bindingum.

Umframt tær mongu darvandi bindingarnar hevur fiskidagaskipanin eisini tað stóra brek, at hon heilt manglar insitamentið til

selektivt fiskari, sum er alt-umráðandi, um vit skulu megna bæði at verja og sam-tíðis gagnnýta fjølbroytta náttúrutilfeingið í havinum.

ES, sum er nóg tann størsta fiskivinnutjóðin í Evropa, arbeiðir í lýtuni við nýggjum fiskivinnupolitikki, sum skal setast í gildi frá 2014 til 2016. Hóast stórar trupulleikar við útblaking, hava ES-londini valt framhaldandi at nýta kvotur, og harvið ikki á nakran hátt, at avmarka frælsi hjá fiskivinnuni til sjálv at ráða sínum fiskiskapi og vinnutólum.

Útblaking verður bannað, og til tess at sleppa undan trupulleikum við ótilætlaðari hjáveiðu verða hesi tiltøk sett í verk:

- figging verður latin, at menna selektivar veiðihættir
- økt umsetiligheit skal gera tað lættari at keypa og býta seg til kvotur, sum tørvur kann vera á í samband við ótilætlaða hjáveiðu
- avmarkað søla av ótilætlaðari hjáveiðu skal vera loyvd, so skipini kunnu verða hildin skaðaley

fyrir eyka kostnað av at føra hesa veiðu til lands

Í Íslandi, sum eisini avmarkar fiskiskapin við kvotum, skal øll ótilætlað hjáveiða fyrst til lands og avroknast, so hon verður fiskivinnuni, men ikki tí einstaka skipinum, at frama.

Hetta eru skilagóðar skipanir, sum geva fiskivinnuni størst møgulegt frælsi at skipa sín fiskiskap. Harvið fæst frægast búskaparligt úrslit burturúr, samtíðis sum stovnarnir, hvør sær, verða vardir á bestan hátt.

Fiskidagaskipanin, sum, vegna sínar nógvu teknisku avmarkingar longu hevur beint fyri nøktandi búskaparligum úrslitum á heimaleiðunum, fer fram eftir eisini at beina fyri okkara møguleikum at verja og samtíðis gagnnýta fjølbroytta fiskatilfeingi í havinum, tí hon manglar, sum sagt, heilt insitamentið til selektiva veiðu.

Vælsignaði tingfólk vaknaði, og sleppið okkum av við hesa Verðsins Vánaligastu Veiðuskipan.

Zakarias Wang

Føroyar ein býur!

Mesta av tí, ið sagt verður í einum valstriði, hevur lítið upp á seg og er gloymt tá upptalt er. Men undantøk eru.

Einki er at ivast í, at eitt av hesum undantøkum fer at vísa seg at vera tað sum býráðsformaðurin í Klaksvík segði í Degi og viku hóskvøldið tann áttanda november. Hon gjørdi vart við, at vit í Føroyum í veruleikanum høvdu eitt samfelag, har øll búðu í sama býi.

Í hesum er ein djúpur sannleiki, og ein viðurkenning av tí broytta veruleika, sum vit nú liva í. Um allan heim

siggja vit, at gongdin innan samskipti ber við sær, at gomlu býirnir gerast partar av einum býarsamfelag, har fólk kunnu búgva í einum staði og arbeiða heilt aðrastaðni. Okkum nýtist ikki at fara longur enn til Íslands fyri at siggja, at vit har hava eitt býarsamfelag sum Reykjavík er ein partur av. Tey sum búgva so nær miðbýnum, at tað tekur ein tíma at koyra hagar, eru við í hesum býarsamfelag. Í Danmørk er sama skilið. Mestsum alt Sæland er partur av keypmannahavnar býarsamfelagnum, og so-

leiðis er um allan heim.

Vit eru í tí hepnu støðu, at okkara land er so lítið, at vit kunnu búgva hvar tað skal vera og bert hava umleið ein tíma at koyra til miðdepilin. Sjúlvandi vantar okkum nakað enn, tí hóast vit vita, at strekkið til Tvøroyri úr Havnini ikki er stórt longri enn teinurin til Vestmanna, so hava vit ikki enn tikið okkum saman at fáa Suðurtunnilin gjørdan. Men longu sum er búgva fýra av fimm føroyingum í sama býarsamfelag.

Næstu grannar okkara í Hetlandi hava tikið avleið-

ingina av hesum og hava gjørt alt Hetland til eina kommunu. Hetta ger, at teir kunnu arbeiða betri saman fyri at menna landið og gera tað meira attraktivt fyri tað uppvaksandi ættarliðið.

Tað sum vantar hjá okkum, er at vit koma til somu niðurstøðu, og at vit tí siga, at best er at eitt býarsamfelag hevur eina felags leiðslu, tí so fer at bera til at avgera hvat ið gerast skal fyri at vit fáa sum mest burtur úr okkara skattakrónum til frama fyri alla tjóð okkara, bæði tey sum nú liva, og tey sum skulu liva her í ókomnum tíðum.